

CHETIRINADESETA GLAVA

Vryshtam se pak kym 27-mi januari, kogato doc. K. Fonev sybra ekipa, dezhuren v noshtta na incidenta, pri kojto edva ne zagina bolen. Toj ni povika za razgovor v kabineta na sekretarkata. Kabinetyt na sekretarkata e bivsh hol na otdelenieto, predviden da byde staja za razvlechenie na bolnite s televizor, masichki i t.n., no ot mnogo otdavna tova pomeshtenie se izpolzva za kakvo li ne drugo, samo ne i za razvlechenie na bolnite. Predi godini beshe sestrinska staja za pochivka (haresvashe ni, che ima goljama terasa), posle stana syblekalnja za personala i syshtevremenno sklad za dializni konsumativi. Kombinacijata syblekalnja-sklad se okaza uspeshna i se zadyrzha naj-dylgo – sedem-osem godini. No kogato se razpadna katedrata, trite systavni otdelenija obrazuvaha tri samostojatelni edinici, ta se nalozhi da se sgystim samo v pomeshtenijata na nashija etazha. Za celta trapezarijata na bolnite stana syblekalnja-sklad, a holyt s terasata – kabinet na sekretarkata, kato go pregradiha sys sekcija po sredata, za da pridobie vida na predishnija j kabinet

Predishnijat kabinet na sekretarkata se namirashe vyv foajeto na dolnija etazh i se systoeshe ot dve pomeshtenija s toaletna i banja, toest beshe neshto kato apartament. Vynshnata vrata beshe s debela kozhena tapicerija za zvukoizolacija. Nashite lekari imaha skromen obsht kabinet s edno bjuro i divanche neposredstveno do kabineta-apartament na sekretarkata, no chesto se zasedjavaha v nejnija, vyv vytreshното pomeshtenie naj-veche, zashtoto beshe mnogo ujutno, a sekretarkata – mila i gostopriemna. Tam sym vizhdala sybrani pet-shest lekari navednyzh, razgoreshteni ot diskusii – predpolaga se, na nauchni temi. Vytreshното pomeshtenie obiknoveno beshe taka zadimeno, che ne se dishashe i pepelnikyt – syotvetno prepynen. Vednyzh speshno tyrsehme lekar, a njashe nito edin na etazha, pyk i telefonite im ne otgovarjaha. Az trygnah da tyrsja lekar, sljazoh na dolnija etazh i se vmyknah v kabineta na sekretarkata, bez da me usetjat, zashtoto otvyn njashe zvyneec, a kato chuknah po ramkata na vratata, nikoj ne me chu – otvytre tykmo izbuhna mnogoglasen smjah. Pri vlizaneto si chuh sledното – okaza se chast ot vic:

– Hajde stiga sme si govorili za seks. Da pogovorim malko i za izkustvo!

Pyk onja rekyl:

– Snoshti e...h edna balerina ot teatyr!

Posledva nov vzriv – smesica ot zhensko kikitene i nevyzdyrzhan myzhki smjah. Az se pokazah prez otvorenata vytreshna vrata i pomolih

njakoj lekar da se kachi gore, che imame problemi s edin bolen. Edinijat ot dezhurnite stana vednaga i dojde s men. Posle komentirahme s kolezhkite kakvo pravjat lekarite, kato gi njama. Edna sanitarka chu i dobavi, che v koshcheto na banjata dolu bila namerila izpolzvan prezervativ. Mnogo se smjahme togava.

Vednyzh pyk sljazoh da iskam njakakyv dokument ot sekretarkata i dokato tja go pechatashe v prednoto pomeshtenie, chuh ljubopiten dialog mezhdu profesora i edin mlad lekar. Predstoeshie konferencija. Profesoryt mu kaza:

– Kakvo ot tova, che ne znaete anglijski? SHTE si prochetete doklada, nali njama da govorite?

– No az ne moga da cheta na anglijski, prof. Fonev!

– Togava go napisshete s bylgarski bukvi.

– No ...

– Njama no! SHTE go prochetete, az vi zapovjadvam – i se razsmja, sled koeto dobavi s prijatelski glas: – Njama nishto strashno. Da vi kazha, i az sym chel doklad na ezik, kojto ne vladeja. V Polsha na polski sym chel. Napisali mi go bjaha s bylgarski bukvi. Polskite kolegi mi rykopljaskaha.

Posle az si izljazoh. Na konferencii ne sym hodila da chuja kakvi dokladi chetat i po kakyv nachin. Znam, che publikuvaha v chuzhdi spisaniya. Publikaciite im, obache, bjaha nerazbiraemi za nashite sestrinski umove, zashtoto bjaha na strani temi, njamashti nishto obshto s nashata praktika i realnite problemi, koito izmychvaha bolnite. Pochti vsjaka statija beshe napisana ot kolektiv, kojto po pravilo vkljuchvashe i prof. Fonev. Zaglaviite na statiite bjaha, naprimer takiva: “Promjana v koncentraciite na kalija i natrija i povishena lipidna peroksidacija pri pacienti s hronichna bybrechna nedostatychnost na poddyrzhashtra hemodializa – edna hipoteza” ili “Hemodializata namaljava podtiskashtija efekt na uremichnata plazma vyrhu uzrjavaneto na megakariocite”. Tova mozhe i da sa mnogo vazhni vyprosi, ne znam, no vse mi se struva, che zad podobna nauchna frazeologija se krie poveche zhelanie za publichna izjava, otkolkoto zagrizhenost za samite bolni.

V tozi syshtija kabinet predi dosta godini me podlozhiha na krystosan razpit po obvinenieto, che sym propusnala da napravja edin antibiotik prednata vecher v 18:00 na moja dnevna smjana. Naistina bjah go propusnala. Po tozi povod me izvikaha na drugija den ot kyshti napravu v kabineta na sekretarkata – za 16 godini tova e edinstvenijat pyt, kogato sa me privikvali na razgovor v izvynrabortno vreme. Tam bjaha doc. K. Fonev, kojto oshte ne beshe stanal docent, v roljata si na glaven obvinitel, i oshte njakolko lekari. Razgovoryt se provede po slednija nachin:

– Bojanova, izvikahme te da objasnish zashto ne si napravila antibiotika na bolnata ot 4-ta staja. Kakvo mozhesh da kazhesh po sluchaja?

– Ami az razgovarjah s bolnata i j objasnih ...

– Sega iskame i na nas da objasnish.

– V tetradkata za naznachenija sled antibiotika pisheshe ex (lat. kraj). Razbrah, che e sprjan, zatova ne go napravih. Bolnata me popita za antibiotika si i az j kazah, che e sprjan, no tja kaza, che ne e sprjan i az otidoh da proverja v IZ-to. Tam pisheshe samo, che antibiotikyt e edin pyt na den, chas njamashe i az pak otidoh pri bolnata i j kazah, che antibiotikyt e vednyzh dnevno i che, nali, obiknoveno se pravi sutrin ot stacionarnata sestra i ...

– Bojanova, antibiotikyt e bil za 18:00. Provalila se antibiotichen kurs! Pusnahme raport do glavnija lekar.

Sled strogija razgovor se kachih v otdelenieto i razgledah pak tetradkata. Kolezhkata imashe dosta nechetliv pocherk i beshe napisala 18 kato ex. Zatova se bjah zabludila. A antibiotika taka i taka go sprjaha, zashtoto se okaza, che sym propusnala poslednata aplikacija. No sled njakolko dni mi vrychiha pismeno mymrene ot glavnija lekar.

Kazah, che tova e edinstvenijat pyt za vsichkite godini rabota, kogato sa me izvikovali ot kyshti za objasnenija, no tova ne beshe edinstvenijat pyt, kogato sa me privikvali na razpit. Neotdavna, naprimer, d-r Stanchev i shefyt me povikaha v kabineta na starshata i me razpitvaha v nejno prisystvie:

– Bojanova, kakvo si govorila pred bolnata H.? – pita d-r Stanchev.

– Njamam spomen, kakvo mozhe da sym j govorila? – otgovarjam az v pylno nedoumenie.

– Spomni si!

– Ne moga, kakvo tolkova sym j govorila?

– Vizh kakvo, govorila si j, che si pravim razni eksperimenti s bolnite! – namesva se shefyt.

– Koga sym govorila takiva neshta? Koj vi go kaza? Ne e vjarno!

– Onazi vecher, na tvoe noshtno dezhurstvo. Bolnata ni go kaza.

– Ami da j se obadim togava, neka tja da kazhe kakvo sym j govorila, az ne si spomnjam takyv razgovor. Kak shte kazha takova neshta? Mozhe neshta da sym j objasnjavala, no, chestna duma, ne sym spomenavala тази дума изобсшто! Seshtam se samo, che mnogo povryshtha i j kazah da kazhe drugija pyt na dezurnija lekar, zashtoto tozi pyt dezurnijat go njamashe cjalata vecher. Molja vi se, da popitame bolnata! – i poglednah umolitelno kym starshata, no tja malodushno mylcheshe.

– Njama kakvo da pitame bolnata! I zapomni, njamash pravo da im objasnjavash kakvoto i da bilo! Ti sestra li si ili se mislish za lekar?

– Ne znam kakvo stava, no tova sa si obvinenija v stalinistki stil! – ne izdyrzhash az i se opitah da vikna, no glasyt mi vednaga presipna. – Starsha, kazhi neshto!

– SHTe trjabva da se proveri kak e stanalo – kaza starshata.

I me pusnaha. Kazah na kolezhkite i vsichki se vyzmutiha. Kym objad d-r Stanchev mi se obadi po telefona da mi naredi neshto i mezhdu drugoto me uspokoi taka:

– A pyk za onaja rabota, dushko, njama nishto, ne si vinovna.

– S bolnata li govorihte? – zaradvah se az, che me onevinjavat.

– Ne znam nishto. Docentyt mi kaza samo, Bojanova ne e vinovna.

Taka che spokojno!

Dori ne mi se izviniha za prichinenoto pritesnenie. Verojatno ne iskaha da se dava glasnost na tozi sluchaj, zashtoto shteshe da izleze neudobnata istina, che njamashe lekar v zalata cjalata vecher i bolnite nakraja si zaminaha, pak bez da bydat pregledani, kacto mnogo pyti be stavalo. Lekarite vinagi se opravdavaha s ogromnata si zaetost. No mozhe bi izobshto ne gi beshe grizha za nashite bolni, koito izmiraha edin po edin, bez da uspejat da se oplachat. Na razpit sa vikani pochti vsichki sestri. Vseki pyt izchakvahme razpitvanata da izleze i ja naobikaljahme da ni razkazva kakvo sa ja pravili. I sym im kazvala, kazvala sym vi, nali, kolezhki:

– Pravjat go prevantivno, za da ni plashat. Da ne se nadigame.

Ponjakoga pravehme sybranija. Na tjah sestrite povdigaha takiva vyprosi:

– Zashto lekarite ne stojat v zalite?

– Dazhe na vkljuchvane gi njama!

– Onazi vecher d-r Vezhdov izobshto ne se pokazava. Ne stiga, che go njamashe prez cjaloto vreme, ami i kato gi izkljuchvahme ne dojde, a si beshe si v kabineta, gledashe mach!

Njakoja shte se seti kakvo stanalo dnes v zalata, kak padnalo kryvnoto na edi-koj si i sami sme go vadili ot trapa, kacto kazvame pri opasni za zhivota systojanija, druga shte pripomni oshte njakoja kritichna situacija, v kojato sme spasjavali bolen, bez dezurnijat lekar da dojde. Postojanno ostavahme sami v zalata, bez lekar. Kazvaha ni na koj telefon sa, no ponjakoga njamashe vreme dori za obazhdane po telefona. Ili pyk vyrtim i nikoj ne vdiga. D-r Stanchev, kato se vyrna ot Germanija, kaza, che i tam lekarite ne stoeli po zalite, kakvo tolkova sme iskali, znachi. No propusna da kazhe kakvi sistemi za komunikacii imat v Germanija. V edin moment ot

sybraniето vsichki izvednyzh zapochvahme da vikame edna prez druga. Inzh. Fonev beshe edna ot temite, kojato dovezhdashhe sybraniето do systojanie na pylen haos:

– Znaete li kak shteshe da me utrepe, toja kreten? I mene, i bolnite v zhylyta zala onja den? Stana navodnenie ot edinija shlang i toj idva nali, shljapa prez lokvata i puska edin ogolen kabel vyv vodata i toj kato reche fys-pys i kat' zaprashtja i zasvjatka! Vikam mu, Fori, sht'ni iztrepesh, be! Pyk toj, nali, vika spokojno, spokojno ...

– Abe toj i nego si e shtjal da ubie, ama gospod gi pazi ludite! Mene pyk vednyzh kato hvana edin markuch i go nasochi nasreshta mi – okypa me, dokato se usetja!

– Toj po-dobre nego si da okype, che mirishe na myrsha! Kak go tyrpi zhena mu?!

– Neka da si smyrdi, ne e samo toj, samo da si gledashe rabotata! Dobre, che e bat' ZHelko, da opravja aparatite. Ej tova razbiram az inzhener! Forito hich ne im razbira na aparatite!

– Koj mu e dal diploma na toja?

SHefyt se jadosvashe i preminavashe v ofanziva. Naj-ljubimijat mu laf beshe:

– Vie sestrite vse v bitovkata sedite. Onja den minavam po koridora, v goljamata zala samo edna sestra, v oranzhevata (tova e ednata malka zala) – sanitarka, v kafjavata (drugata malka zala) – nikoj, bolnite na avtopilot. A pyk v bitovkata se bjaha sybrali tri sestri! Na kakvo prilicha tova? Da si gledate bolnite, che shte uvolnja tri sestri, da znaete!

Vinagi v nas se celeshe. Kolko pyti mu kazvahme da uvolni Forito. Ne mozhelo i – tochka. Puskal bil raporti, no koj znae zashto ne stavalo. Izobshto bilo mnogo trudno da se uvolni visokokvalificiran sluzhitel kato nego. Nikifor imal diploma za visshe inzhenerno obrazovanie. SHTjal da obzhalva i samo shte si imame neprijatnosti. Po-kysno, na razgovor s men mi kaza zashto ne mozhe. Bashta mu se bil obazhdal na prof. Golemanov, zatova. Nishto ne mozhel da napravi. Kaza mi go taka:

– Da ti kazha li kak stavat tezi raboti, da ti kazha li?

I mi kaza kak stavat. CHudja se dali tova beshe cjalata istina? Dali prof. Fonev ne e znael neshto za nego, s koeto da go e shantazhiral po njakakyv nachin? A mozhe i direktno da go e zaplashval, che ako izhvyrli sincheto mu, sled nego i toj zaminava. Ili mozhe da sa rodnini, znam li, makar che otrichaha da sa takiva, bilo prosto syvpadenie na imenata. Kak inache da si objasnja polozhenieto? Doc. K. Fonev znaeshe mnogo dobre kak bi moglo da se napravi. Protokolirano sybranie. Oplakvanija – pred Nikifor, a

ne zad gyrba mu. Koga kakvo e napravil – vsichko se zapisva, vkljuchitelno negovite objasnenija. Posle se puska argumentiran raport. Sledva pyrvo nakazanie. Posle vtoro. I taka – do zapovedta za uvolnenie.

Drug bolezen vypros beshe brojkata na sestrite. Stigali sme do 2 sestri v zala s 13 bolni. Inache obiknoveno bjahme po tri v zalata s 13 aparata. Predi godini bjahme pet na 12 aparata. A njakoga, v zorata na dializata, mozhe da sa bili i pet sestri na pet bolni, ne znam točno, no predpolagam. V kurortnija centyr do minaloto ljato, kogato go zakriha, raboteha v syotnoshenie edna sestra na dvama bolni. Problemyt s brojkata na sestrite ima pone njakolko aspekta.

Pyrvijyat e, che bolnite pristigat navednyzh, kara gi linejka. Trjabva da se vkljuchat vsichki navednyzh – minimum 13 dushi, maksimum 21, kolkoto beshe kapacitet na otdelenieto pri moeto napuskane – i to da se vkljuchat byrzo. Za polovin-edin chas vsichki sa vkljucheni. Posle idva popokojnoto vreme – na nabljudavaneto. Nakraja pak na jurush se izkljuchvat, zashtoto linejka gi chaka da go izvozi do domovete im. Samite bolni chesto prepiraha da gi izkljuchim predi da im e izteklo vremeto, pritesneni, che njama da sa gotovi za linejkata – poradi po-dylgo kyrvene ot mestata na ubozhdane, naprimer. SHTom gi izkljuchehme, te ostavaha legnali ili sednali da natiskat s pamuchni tamponi punkcionnite mesta. Na njakoi byrzo im spirashe kyrveneto, slagaha po edna lepenka ili leka prevryzka i si trygvaha. Kogato vremeto beshe hubavo, sedjaha na pejkite pred vhoda na bolnicata, pusheha, pieha kafe ot kafe-mashinata i si govoreha. Bjaha civilni, a ne po noshtnici i pizhami, kato drugite bolni, nasjadali otvyn. Minavashtite pokraj tjah vynshni hora mozhe bi ne sa i podozirali, che sa bolni. Vse se razpravjahme za tova ranno izkljuchvane. Ako mozheha da idvat stypalovidno, edna sestra shteshe da e v systojanie da vkljuchi i izkljuchi dva pyti poveche bolni otsega, bez pri tova da byrza, taka bilo v Palma de Majorca, razkazvashe edin ot nashite bolni.

Drug aspekt na problema s broja na sestrite e, che v edna zala se dializirat zaedno bolni i v tezhko, i v leko systojanie. Oshte poveche, che vseki ot tjah, dori da e doshyl v zadovolitelno systojanie, vnezapno mozheshe da se vloshi po vreme na dializa. V zalata, da rechem, bivashe spokojno za polovin-edin chas i nie sedjahme na bjuroto, podgotvjahme pamuchni tamponi i materiali za kateterizacija ili popylvahme dokumentacijata. Pri nas vsjaka edna procedura se opisva v dializen list, v kojto vseki pyt vpisvame: pone dve imena na bolnija, norma na tegloto, nomer pri zapochvane na dializa, dializen nomer na porednata procedura, data i chas na vkljuchvane i izkljuchvane, zhizneni pokazateli i dr. Kogato beshe spokojno v zalata i sme

privyrshehme drugata rabota za momenta, obichahme da si govorim i da se sheguvame, sednali na bjuroto. Vnezapno pisvashe signalna instalacija na aparat ili na njakoj bolen mu stavashe neshto po drugi prichini, ne tehicheski. Vednaga skachahme ot mestata si i se skupchvahme okolo problemnija bolen, bez da obryshtame vnimanie na ostanalite. Sluchvalo se e da se zanimavame samo s edin-dvama bolni prez cjalata 4-chasova dializna smjana. Po vreme na dializa se sluchvat naj-razlichni incidenti, poveche ili po-malko opasni – i vsichki te iziskvat byrzi reakcii i tochni dejstvija ot personala.

Opasen moment e, naprimer, rjaskoto padane na kryvnoto naljagane. Bolnijat vnezapno poblednjava i izrigva stomashno sydyrzhimo. Skachame i byrzo mu izdyrpvame vyzglavnicata, za da padne glavata na nisko i taka da se orosi mozykyt, puskame banka s efortil (naj-chesto ostanala ot drug bolen) i go nabljudavame otblizo, zashtoto ima opasnost da se zadushi pri povryshtaneto, ako stomashното sydyrzhimo popadne v dihatelnite mu pytishta. Bankata teche pyrvo strujno, posle ja namaljavame na kapka. Prez tova vreme bolnijat ot bled i sinkav kato myrtvec – ne e gledka za nesvikhali – postepenno vyzvryshta cveta si. Drug bolen zapochne da povryshta, bez da mu e padnalo kryvnoto – tova e lesno, samo mu podavame kofichkata:

– Pregrysh taj kofata! Iskash li degan (ampula protiv povryshtane)?

Njakoj vdigne visoko kryvno, zaboli go glavata i reche:

– Sestra, ela mi vizh kryvnoto, che neshto me cepi tilyt!

Vsystnost ni vikaha naj-chesto na pyrvo ime. Nashite bolni ne sa kato v drugite otdelenija, toest ne sa hora, postypili za kratko lechenie, a idvaha prez den za po chetiri chasa i zatova stavahme blizki i dazhe se karahme pomezhdu si. Bjahme kato edno goljamo semejstvo. Kato mu izmerim kryvnoto i se okazhe visoko, bolnijat obiknoveno davashe narezhdanija da mu napravim hlofazolin i novfilin, a ako v nashata apteka njamashe ot tjah, ni karashe da izvadim ot chantata mu, slozhena na legloto v krakata mu ili do glavata.

Bolnite na dializa nerjadko poluchavaha taka narechenite krampi – silno bolezneni kontrakcii na muskulite, naj-chesto na podbedricata. Togava vikaha s glas i ritaha tablata na legloto, a zhenite napravo placheha ot bolka. Predi godini v takiva sluchai pravehme ampuli natriev hlorid 10% – po dve, po chetiri, dazhe po osem, i se majtapehme:

– Na solena skumrijka stana, ne ti li mina veche?

Samo taka im minavashe. Posle tezi ampuli bjaha spreni ot proizvodstvo, ne znam zashto. Lekarite, vjarno, kazvaha, che ne e dobre da osoljavame taka bolnite, zashtoto kato neizbezhen rezultat idvashe zhestoka

zhazhda i ottam – mnogo kilogrami na sledvashtata dializa. Za da gi svalim, naduvahme filtracijata (tova znachi uvelichavahme stojnostta na edin parametyr na aparata, ot kojto zavisi kolko kilograma, toest litri, shte svali bolnijat po vreme na dializata). V rezultat sledvashtija pyt bolnijat pak poluchavashe krampi – te se dylzhat naj-veche na byrzo svaljane na mnogo kilogrami. I krygyt se zatvarjashe. Vizhdala sym bolen da dostiga 16 kg nad normata si, malko predi da pochine. No kato sprjaha ampulite ot proizvodstvo, njamashe s kakvo da ovladjavame bolkite ot krampi. Masazhirali sme im krakata, udrjali sme gi s jumruci po shvanatite muskuli i nakraja sme gi izkljuchvali po-rano – chak kato stypeha na zemjata im pootminavashe.

Naj-mnogo vreme otivashe okolo edin-edinstven bolen, ako beshe nov, toest zapochnal dializa otskoro i njamashe oshte fistula, ta izpolzvahme katetyr za provezhdane na dializata mu (i otdavnashni bolni minavaha na katetyr, kato im spreshe fistulata, dokato im napraveha nova). Ako tozi katetyr se zapusheshe ili “hylcashe” – hylcaneto oznachava slab debit na kryvta, postypvashta v aparata; predstavete si moshtna prahosmukachka, zahapala kilim, kak go vdiga i ne mozhetе da ja otlepite, taka i katetyryt zalepvashe za stenata na syda i kryv kym aparata ne idvashe ili beshe nedostatychno. A zalepvaha i iglite na po-starite bolni. SHTom njakoj syd zapochne da hylca, aparatyt se razpishtavashe. Otivahme, obiknoveno dve zaedno, i zapochvahme da vyrtim katetyra ili iglata, za da se osvobodi. Tykmo se osvobodi, obache, i otnovo zalepne. Ednata sestra se zanimava s problema otkym stranata bolnija, drugata natiska kopchetata na aparata da ne pishti.

Vsichko – ot venoznoto aplikirane na lekarstva za kryvno, prez opravjane na hylcashti sydove, do namaljavane ili uvelichavane na filtracijata pri krampi ili prosto po zhelanie na bolnite, predchuvstvashti pojava na krampi – pravehme nie, sestrite, zashtoto – po njakakvo nepisano pravilo – v zalite ne stojaha nito lekar, nito tehnik, nito sanitarka. No sestra – zadylzhitelno, a v goljamata zala – pone tri sestri. Po princip, vjarno, edin lekar ne mozheshe da stoi ednovremenno i v chetirite zali – tolkova zali imahme, kogato napuskah. I tehnikyt e edin, i sanitarkata chesto beshe sama. A nie bjahme mnogo, spored dumite na shefa, makar che nikoga ne ni pokaza normativni naredbi, regulirashti syotnoshenieto sestra-bolni v hemodializa. Pitali sme go na sybraniya, sochili sme primera s kurortnija centyr kato naj-pokazatelen, no toj s dosada mahvashe s ryka – ne mu beshe interesno. Imashe i drugo neshto. Imenno zashtoto imahme chetiri zali, ot koito edna s 13 posta, dve s po tri i edna s dva (specialnata “zhylta zala” pri vhoda na

otdelenieto, zadelena za zarazeni s hepatit V) mozhe bi brojkata njakak si izlizashe, che e dostatychna. Sybirame – tri sestri na 13 bolni pljus edna na trima i oshte edna na trima i oshte edna na dvama. Poluchava se shest sestri na 21 bolni, toest sredno po edna sestra na tri bolni i polovina. Ne e zle. Oshte po-dobre stava, kogato v ednata ot malkite zali ima samo edin bolen, speshna dializa, primerno ili neshto izvynredno. A se e sluchvalo i v zhyлта zala da ima samo edin bolen. Togava smetkata stava syvsem tochna – shest sestri na osemnadeset bolni, toest po trima bolni na sestra. Na njakoj mozhe i tova da mu se stori mnogo. Na takyv bih preporychala da poraboti pone mesec kato sestra v hemodializa.

Otdelenieto ni e intenzivno, zashtoto rabotim s hora, postaveni na aparatura, poddyrzhashta zhivota im i zashtoto po vremeto, kogato sa svyrzani s тази aparatura, te mogat da poluchat rjazko vloshavane na systojanieto, pri koeto byrzite i kompetentni reakcii na obsluzhvashtija personal sa ot pyrvostepennno znachenie. Bolni sa izpadali v klinichna smyrt v zalata, bez da ima lekar i sme zapochvali obdishvane s ambu i indirekten masazh na syrцeto, dokato njakoja ot nas naprazno tyrsi lekar po telefona, a sanitarkata ticha do drugija kraj na koridora ot staja v staja, ot kabinet na kabinet da nameri otnjakyde lekar. Malko predi da napusna, bolen pochina v zala bez lekar, a dezhurnijat, d-r Vezhdov, konstatiral smyrtta i – tolkova. Sestrite se vyzmushtavaha – v bitovkata, kyde drugade, a az im kazvah, che mozhe bi i da e imalo lekar, bolnijat pak e shtjal da pochine. V kraja na kraishtata, lekarite ne sa bogove. Tozi bolen mnogo pyti go bjahme vadili ot trapa i nakraja dojde momentyt da ne uspeem. Nali taka vi kazvah, kolezhki?

Tova, che sme intenzivno otdelenie, obache, ne licheshe po fishovete ni za zaplati. Tam imashe njakakva smeshna suma za “uslovija na trud” – lev li beshe, pet li na mesec, ne si spomnjam, zashtoto ne si pazja fishovete. A pri nas “se raboti s vrednosti: otrovni i korozivni veshtestva, formalin, hlorin, belina; rabota s kryv na bolni ot riskovi grupi – SPIN, hepatit i dr.; ima psihotravmirasht i intenziven trud” – tova e citat ot dlyzhnostna harakteristika na medicinska sestra v “Nefrologija, hemodializa i hematologija ” i Kurorten centyr “Alpina”, vzet ot diplomnata rabota na sestrata, kojato zavyrshi zdraven menidzhmynt v Medicinskija universitet na gr. Raven i kojato na svoj red diplomantkata e citirala direktno ot dlyzhnostna harakteristika, vzeta ot “Alpina”. Makar v neja da e posocheno i nasheto otdelenie, dlyzhnostnata harakteristika, validna kym momenta na moeto napuskane, ne sydyrzhashe opisanie na rabotnata sreda, nito na vrednostite, nito na psihotravmirashtite faktori. Imenno kopie ot тази “orjazana” dlyzhnostna harakteristika mi vrychi izpylnitelnijat direktor po vreme na

razgovora ni sled poluchavane na moja signal za opasnost ot zarazjavane na chuzhdite pacienti s hepatitis, kato nablegna na zadylzhenijata mi da se podchinjavam (III. Organizacionno-upravleniski vryzki i vzaimootnoshenija: - Jerarhicheski

- podchinena na: starshata medicinska sestra i na nachalnik klinika/otdelenie, lekuvasht/dezhuren lekar).

Momentyt da mi napomni, che trjabva da se podchinjavam na starshata, lekarite i shefa dojde, tochno sled kato mu kazah, che chuzhdestrannite pacienti ne se dokumentirat v otdelenieto ni. Kaza mi:

- Vas kakvo vi interesuvat tezi neshta? Zapoznata li ste s dlyzhnostnata si harakteristika? – i mi ja podade, a az se nadignah ot mjastoto si i se protegnah da ja vzema, zashtoto toj sedeshe zad bjuroto si na razstojanie poveche ot edna ryka.

Eto, vprochem, pylnijat tekst na тази dlyzhnostna harakteristika, kojato i az zaedno s vsichki sym podpisala v nachaloto na 2002 g., bez da se zamisljam.

MNOGOPROFILNA BOLNICA ZA AKTIVNO LECHENIE "SV. MAGDALINA" EAD –RAVEN

UTVYRDIL

Izpylnitelen direktor

(D-r Gr. JAnev)

DLYZHNOTNA HARAKTERISTIKA

na dlyzhnost MEDICINSKA SESTRA

v Centyra po hemodializa

KOD po NKP 3231

I. Dlyzhnostni otgovornosti, prava i zadylzhenija

A) Otgovornosti:

- Nosi otgovornost za zakonosyobraznostta i rezultatite ot vzetite ot nego reshenija pri izpylnenie na vsichki vmeneni v nastojashtata dlyzhnostna harakteristika dlyzhnostni zadylzhenija.

- Otgovarja za izpylnenie na vsichki svoi dlyzhnostni zadylzhenija v pylen obem i kachestvo pri spazvane na trudovata disciplina.

B) Prava

- Pri dobrosyvestno izpylnenie na dlyzhnostnite zadylzhenija mu se izplashta ugovorenoto vyznagrazhdenie v trudovija dogovor i KTD

V) Harakteristika na izpylnjavanata rabota

- Organizira rabotata na sanitarite po vreme na dezhurstvo i sledi za izpylnienieto j.

G) Zadylzheniya

- Dezhurnata medicinska sestra v stacionara podgotvya bolnite za vizitacija.
- Kontrolira higiennoto systojanie na bolnichnite stai i sledi rabotata na sanitarite.
- Izvyrshva predpisani naznachenija i manipulacii - venozni i muskulni aplikacii, kryvoprelivaniya; promivka na katetri, prevryzka i kompresi na A-V fistuli, EKG.
- Izpisva, syhranjava i razpredelja izpisanite medikamenti.
- Izmerva temperatura, puls, diureza, odnositelno teglo.
- Nastanjava novoprietite bolni i dava nasoka za dietata, rezhima i sledi za izpylnienieto im
- Zapoznava bolnite s pravilnika v klinikata.
- Uchastva v obsluzhvaneto i hraneneto na tezhko bolnite.
- Uchastva v toaleta na tezhko bolnite.
- Zarezhdha i promiva A-V liniite i dializatorite, uchastva vyv vkljuchvaneto na bolnija kym aparaturata i izkljuchvaneto mu v kraja na procedurata.
- Poznava ustrojstvoto i dejstvieto na vsichki vidove hemodializni aparati.
- Provezhda hemodializa, hemoperfuzija, plazmafereza i plazmafiltracija.
- Po vreme na procedurite prosledjava temperaturata, pulsa, kryvnoto naljagane i drugi fiziologichni parametri na pacientite i pri promeni svoevremenno uvedomjava dezhurnija lekar.
- Izpylnjava predpisanite ot dezhurnija lekar naznachenija i manipulacii.
- Vodi tekushtata dokumentacija po vreme na hemodializa.
- Podgotvya bolnite i asistira po vreme na provezhdane na kategorizacija po Seldinger.
- Podgotvya instrumentariuma za sterilizacija.
- Pochistva i dezinfecira hemodializnata aparatura.

II. Iziskvanija za zaemane na dlyzhnostta

- Obrazovanie - bakalavyr, visshe-specialist, poluvisshe, sredno.
- Trudov stazh - ne se iziskva
- Kvalifikacionni iziskvanija - da poznava:
- neobhodimostta ot posobija, instrumenti, lekarstveni formi, dezinfecirashti sredstva, prevyrzochni i drugi materiali, kakto i da mozhe pravilno da si sluzhi s tjah

III. Organizacionno-upravlenski vryzki i vzaimootnosheniya

-Jerarhicheski

- podchinena na: starshata medicinska sestra i na nachalnik klinika/otdelenie, lekuvash/dezhuren lekar

- rykovodi: rabotata na mladshija personal v klinikata/otdelenieto

- Funkcionalni

- vytreshni - s personala na klinikata/otdelenieto

- vynshni - chrez st.med. sestra s paraklinichni i drugi klinichni

zvena

IV. Obshti i zakljuchitelni razporedbi

- Izpylnitelnijat direktor uprazhjava kontrol po vnedrjavaneto i aktualizacijata na dlyzhnostnata harakteristika.

- Izpylnitelnijat direktor razporezhda aktualizacija na dlyzhnostnata harakteristika, v sluchaj na promjana na iziskvanijata kym izvyrshvanata rabota na rabotnoto mjasto ili promjana v iziskvanijata za zaemane na dlyzhnostta.

Kym momenta na izgotvjane na nastojashtata dlyzhnostna harakteristika dlyzhnostta se zaema, ot:

Zapoznat s dlyzhnostnata harakteristika:

(trite imena)

(podpis) (data)

Aneta Teodorova Bojanova, sobstvenorychen podpis, 31.01.02 g.